

Seksuel opmærksomhed fra borgere: Hvordan opleves og håndteres det?

COWI

Det Nationale Forskningscenter
for Arbejdsmiljø

SDU
STATENS INSTITUT FOR
FOLKESUNDHED

NIRÅS

Forskningsspørgsmål

- Hvordan opleves og håndteres seksuel opmærksomhed fra borgere i omsorgsarbejdet?

NIRAS

 Det Nationale Forskningscenter
for Arbejdsmiljø

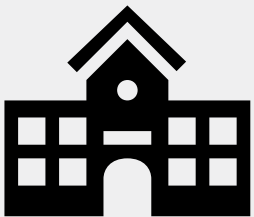

SYDDANSK UNIVERSITET

COWI

Interview på 10 arbejdspladser

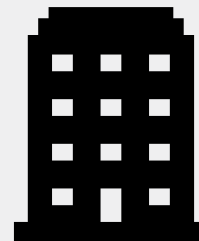
Bosted

Ældrepleje

Hospital

Rehabilitering

Informanterne

11 Ledere

9 arbejdsmiljø/tillidsrepræsentant

19 medarbejdere

Mange dilemmaer og spørgsmål

Er det ok at give et knus?

Hvordan siger jeg fra uden at ødelægge den gode relation?

Hvad skal jeg sige til en borger, der fortæller at mine bryster er pæne?

Kunne jeg have undgået det?

Hvad gør jeg, hvis borgeren bliver forelsket i mig?

Det er svært at tale om

*“Vi kalder det ikke noget
bestemt. Vi er klar over, at
det forekommer, men vi taler
sjældent om det”
(medarbejder)*

Intentionel eller ej?

- episoderne er ikke altid gentagne eller personligt rettede
- mange borgere er ikke bevidste om hvad de gør og hvilken effekt det har
-der er mange gråzoner

Skam og skyld

“Signalerede jeg selv noget? Lagde du selv op til det? Havde jeg det forkerte tøj på. Tvivlen gør at man ikke fortæller det til sine kollegaer”

(medarbejder)

Professionalitet bliver sat på prøve

“Det er svært at opretholde den professionelle distance. Tæppet bliver revet væk under en i de situationer”

(medarbejder)

Det handler om professionalitet

“Om man oplever det som chikane eller ej, handler om, hvordan du håndterer det. Jo mindre uddannet du er, desto oftere vil man tro, at det er intentionelt. Hvis man har mere viden om hjernen, forstår man, at det er sygdommen og ikke personen..”

(leder)

Hvad gør medarbejderne?

- normaliserer krænkelse
- trækker sig
- siger fra

NIRAS

 Det Nationale Forskningscenter
for Arbejdsmiljø

SYDDANSK UNIVERSITET

COWI

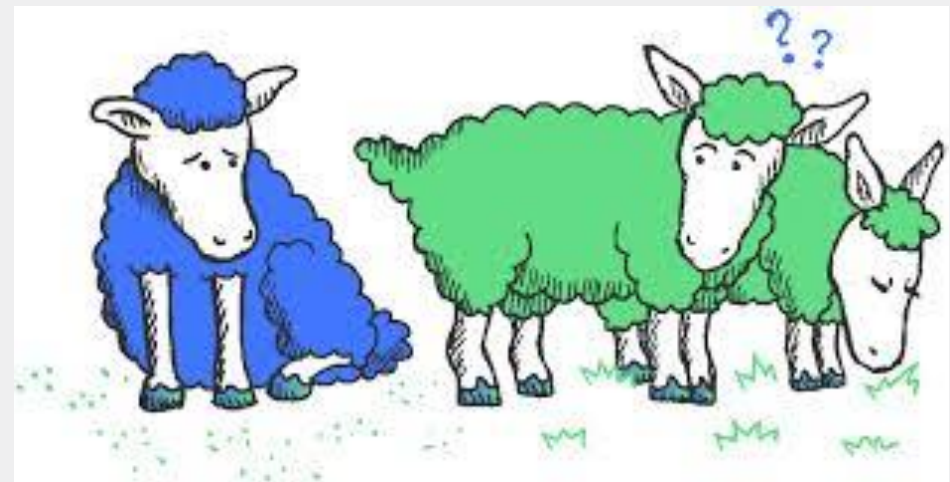
Normalisering – når det unormale bliver normalt

“Det handler om alder og erfaring. Når du er yngre er det mere krænkende. Man bliver immun over tid - eller det er jeg i hvert fald blevet. Det unormale bliver normalt”

(medarbejder)

At trække sig

- undgår kontakt med borgeren
- distancerer sig fra hændelsen, fx ved brug af humor
- holder sine oplevelser for sig selv

At sige fra

“I nogle situationer griner man måske af det i første omgang, men bagefter spørger man sig selv: “Hvorfor sagde jeg ikke fra?”....men du forventer ikke altid den type kommentar, så du ved ikke hvordan du skal reagere”

(medarbejder)

Det virker ikke for alle

“Det virker kun hvis du siger det i et bestemt tonefald. Nogle mennesker er virkelig søde og de siger de rigtige ord, men de signalerer ikke det rigtige med deres kropssprog”

(medarbejder)

Hvordan forholder lederne sig?

→ ser seksuel opmærksomhed som en ulykke på linje med vold og trusler eller..

→ som et relativt lille og mindre betydningsfuldt problem sammenlignet med fx vold og trusler

Udfordringer

- indsatsen er individuel og ikke systematisk
- vægtning af beskyttelse af borgeren
- tendens til at undervurdere problemets omfang og konsekvenser for medarbejderne

Tak for jeres opmærksomhed

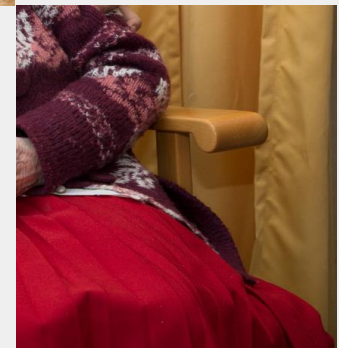
Kan vi selv gøre det værre?

”Det er vigtigt ikke at blive hysterisk og overdrive problemet, så alle pludseligt føler sig krænkede. I stedet skal vi forholde os professionelt”

(leder)

Agenda

- formål
- lidt om undersøgelsen og deltagerne
- resultater
- spørgsmål

Medarbejderne

- 13 sygeplejersker
- 11 SOSU'er
- 9 pædagoger
- 5 fysio-
ergoterapeuter
- 1 læge

Konsekvenser for medarbejderne

Statens
Institut
for
Folkesundhed

Mange dilemmaer

En borger....

- bliver seksuelt ophidset i forbindelse med personlig pleje
- bliver forelsket i dig
- læser pornoblade, når du ankommer
- går nøgen rundt i fælleslokalerne
- kommer med sjofle bemærkninger
- vil hele tiden røre ved dig

Hvad gør arbejdspladserne?

- afskærmning
- støtte fra kollegaerne
- sikre at patienternes seksuelle behov bliver opfyldt

Når kollegaerne siger det er ok

“De siger, at hvis du prøver at undgå ham, så bliver det bare værre. Men det er ikke ok, at du skal føle dig krænket, bare fordi andre siger det er ok. Det er ikke deres krop. Andre skal ikke sætte grænserne for dig”

(medarbejder)

Reaktionen kommer nogle gange senere

“Nogle gange forstår man det ikke, når man står midt i det. Der går det først op for en, når man kører hjem. Tit kommer reaktionerne først noget tid efter”

(medarbejder)

En del af jobbet

“Det er især de nyuddannede som har behov for at få rykket nogle grænser. Det er en del af jobbet og du finder hurtigt ud af, om du kan klare det eller ej”

(leder)